

ข้อมูลถามตอบ FAQ

1. ถาม : สำหรับคำนิยามของ “สตาร์ทอัพ” ทาง CMDF ต้องการเน้นไปที่สตาร์ทอัพที่มีขนาดรายได้ ขนาดสินทรัพย์ หรืออายุ (จำนวนปีนับตั้งแต่ก่อตั้ง) ที่เฉพาะเจาะจงหรือไม่? และมีภาคอุตสาหกรรมใดเป็นพิเศษที่น่าสนใจสำหรับงานวิจัยนี้หรือไม่?

ตอบ : สำหรับคำนิยามของ “สตาร์ทอัพ” ทางกองทุนฯ มิได้กำหนดเกณฑ์เฉพาะเจาะจงในด้านขนาดรายได้ ขนาดสินทรัพย์ หรืออายุของกิจการไว้ล่วงหน้า โดย ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย สามารถกำหนดนิยามที่เหมาะสมได้ตามกรอบการศึกษา พร้อมทั้งระบุแหล่งอ้างอิงและเหตุผลประกอบอย่างชัดเจน

ในส่วนของภาคอุตสาหกรรม กองทุนฯ มิได้จำกัดอุตสาหกรรมเฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย ควรพิจารณาคัดเลือกอุตสาหกรรมที่มีความเกี่ยวข้องและมีศักยภาพต่อการเข้าสู่ตลาดทุนหรือการควบรวมและซื้อกิจการ (M&A) พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลในการคัดเลือก เพื่อให้การศึกษามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

ทั้งนี้ การกำหนดคำนิยามและภาคอุตสาหกรรมที่จะศึกษามีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกผู้ดำเนินโครงการ โดยกองทุนฯ จะคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ประโยชน์ในการนำไปใช้งานจริง และผลกระทบที่จะได้รับจากการศึกษา เป็นสำคัญ

2. ถาม : CMDF ให้ความสำคัญกับตลาดต่างประเทศใดบ้างในการศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐาน? เน้นที่ตลาดพัฒนาแล้วในประเทศใกล้เคียง (เช่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ ไต้หวัน) หรือตลาดที่อยู่ไกลออกไป (เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป)? มีตลาดที่ไม่ต้องการให้ศึกษาหรือไม่?

ตอบ : สำหรับการคัดเลือกตลาดต่างประเทศเพื่อใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบ ทางกองทุนฯ มิได้กำหนดรายชื่อประเทศหรือภูมิภาคเป้าหมายไว้ล่วงหน้าอย่างตายตัว

ทั้งนี้ ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย สามารถพิจารณาเลือกกรณีศึกษาที่เหมาะสมได้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา พร้อมทั้งระบุเหตุผลในการคัดเลือกประเทศดังกล่าว โดยอาจครอบคลุมถึงตลาดพัฒนาแล้วในภูมิภาคใกล้เคียง ตลอดจนตลาดขนาดใหญ่ในระดับสากล เพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลายและครอบคลุม

ในปัจจุบัน ทางกองทุนฯ ไม่มีข้อจำกัดเฉพาะเกี่ยวกับตลาดที่ไม่ต้องการให้ศึกษา โดยที่ปรึกษา/ผู้วิจัย ควรให้เหตุผลประกอบการคัดเลือกประเทศอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของการศึกษา

3. **ถาม :** สำหรับตลาดต่างประเทศ กรณีศึกษาจะเน้นไปที่การสนับสนุนนโยบายภาครัฐ หรือการสนับสนุนจากภาคเอกชน สำหรับสตาร์ทอัพ (เช่น Startup Accelerator หรือ บริษัทให้คำปรึกษาแก่สตาร์ทอัพ)

ตอบ : สำหรับการศึกษากรณีต่างประเทศ แนวทางการศึกษาสามารถครอบคลุมทั้งมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐและบทบาทของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสตาร์ทอัพ

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ควรสะท้อนภาพรวมของระบบนิเวศ (ecosystem) โดยพิจารณาทั้งนโยบายภาครัฐ กลไกสนับสนุนจากภาคเอกชน ตลอดจนความเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

4. **ถาม :** เนื่องจากนโยบายเหล่านี้เป็นนโยบายระดับประเทศ หน่วยงานภาครัฐใดจะเป็นผู้ดำเนินการตามนโยบายเหล่านี้? จะเป็นหน่วยงานภาครัฐหลายแห่งหรือหน่วยงานเดียว?

ตอบ : สำหรับการกำหนดหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในการดำเนินนโยบาย เนื่องจากเป็นนโยบายในระดับประเทศ ทางกองทุนฯ คาดหวังให้ ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย เป็นผู้วิเคราะห์และเสนอแนะว่า หน่วยงานภาครัฐใดควรมีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว

ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง ขึ้นอยู่กับลักษณะของนโยบาย และขอบเขตของการดำเนินการ โดยที่ปรึกษาควรพิจารณาความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่และบทบาทของแต่ละหน่วยงานประกอบการเสนอแนะ

นอกจากนี้ หาก ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย สามารถจัดให้มีกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนเชิงนโยบายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ เช่น การประชุม Focus Group การจัดทำ Workshop หรือ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จะมีผลบวกต่อการพิจารณาคัดเลือกผู้ดำเนินโครงการ

5. **ถาม :** Scope of work นี้ต้องการให้เสนอกลไก/กลยุทธ์โดยอิงจากผลการประเมิน หรือเป็นการพัฒนา/เขียนนโยบายที่จะนำไปใช้โดย CMDF และ/หรือหน่วยงานภาครัฐ?

ตอบ : สำหรับขอบเขตของงาน กองทุนฯ คาดหวังให้ที่ปรึกษาดำเนินการศึกษาให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนดไว้บนเว็บไซต์ ซึ่งรวมถึงการจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์และข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

6. **ถาม :** ในส่วนของการพัฒนาแผนงาน (Roadmap) คาดว่าจะมีการร่วมกันระหว่างที่ปรึกษากับทาง CMDF (เช่น การจัด workshop ด้วยกันหรือไม่? Roadmap นี้จะถูกนำไปใช้โดยตรงโดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องหรือไม่?

ตอบ : สำหรับการพัฒนาแผนงาน (Roadmap) ในโครงการนี้ ที่ปรึกษามีอิสระในการออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประกอบการจัดทำ Roadmap เช่น การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง การจัดประชุม Focus Group หรือจัดกิจกรรม Workshop โดย CMDF อาจเข้าร่วมสังเกตการณ์กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นตามที่เห็นเหมาะสม

ทั้งนี้ Roadmap ดังกล่าวจะถูกนำไปเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาและนำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมต่อไป โดยมีได้เป็นข้อผูกพันให้หน่วยงานต้องดำเนินการตาม Roadmap ดังกล่าวโดยตรง

7. **ถาม :** สำหรับการสัมภาษณ์ การจัดประชุม Focus Group และการจัดสัมมนา กิจกรรมเหล่านี้มีจุดประสงค์เพื่อเป็น Input ข้อมูลวิจัยเพื่อสนับสนุนการศึกษาของเรา หรือมีจุดประสงค์เพื่อเป็น Output ที่เราจะนำเสนอผลการค้นพบของเราต่อผู้ชมในวงกว้าง?

ตอบ : สำหรับการดำเนินการสัมภาษณ์ การจัดประชุม Focus Group และการจัดสัมมนา กิจกรรมดังกล่าวสามารถมีวัตถุประสงค์ได้ทั้งในเชิงการเป็นข้อมูลนำเข้า (input) เพื่อสนับสนุนการศึกษา และในเชิงการเป็นผลลัพธ์ (output) เพื่อเผยแพร่ผลการศึกษา และขับเคลื่อนนโยบายตามข้อเสนอแนะให้เกิดขึ้นจริง

โดยในระยะต้นของโครงการ การจัดประชุม Focus Group มักมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็น ข้อมูลเชิงลึก และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Input) เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์และพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย

ขณะที่ในระยะท้ายของโครงการ การจัดสัมมนามักมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลการศึกษา (Output) ถ่ายทอดข้อค้นพบ และสร้างการรับรู้ในวงกว้างแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน รวมถึงเพื่อขับเคลื่อนนโยบายตามข้อเสนอแนะให้เกิดขึ้นจริง

8. **ถาม :** สำหรับการสัมมนาที่มีผู้เข้าร่วม 200 คน คาดว่ากลุ่มเป้าหมายของการสัมมนาคือใคร จะเป็นหน่วยงานรัฐบาล บริษัทสตาร์ทอัพ นักลงทุน หรือกลุ่มอื่น ๆ

ตอบ : สำหรับการจัดสัมมนาที่มีผู้เข้าร่วมประมาณ 200 คน กลุ่มเป้าหมายจะครอบคลุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษา โดยอาจประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ สตาร์ทอัพ นักลงทุน ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ในระบบนิเวศของตลาดทุน

ทั้งนี้ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับให้เหมาะสมกับเนื้อหาและข้อเสนอแนะของการศึกษา เพื่อให้การสื่อสารผลการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

9. ถาม : สำหรับการเผยแพร่นโยบายไปยังหน่วยงานภาครัฐ CMDF มีแผนจะแบ่งปันผลการศึกษาให้กับหน่วยงานภาครัฐใดบ้าง และมีแผนจะแบ่งปันให้กับหน่วยงานที่แห่งในช่วงระยะเวลา 1 ปีหลังจากการส่งมอบรายงาน

ตอบ : สำหรับการเผยแพร่ผลการศึกษาเชิงนโยบายไปยังหน่วยงานภาครัฐ ทางกองทุนฯ มิได้กำหนดรายชื่อหน่วยงานหรือจำนวนหน่วยงานเป้าหมายไว้ล่วงหน้าอย่างตายตัว

ทั้งนี้ แนวทางการเผยแพร่จะขึ้นอยู่กับผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของ ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย เป็นสำคัญ โดยผู้ยื่นข้อเสนอควรระบุและวิเคราะห์ว่าหน่วยงานภาครัฐใดเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือควรมียกบทบาทในการผลักดันนโยบายดังกล่าว รวมถึงให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลำดับความสำคัญในการดำเนินการ

10. ถาม : หลังจากนำเสนอผลการรายงานต่อหน่วยงานภาครัฐแล้ว คาดหวังว่าหน่วยงานภาครัฐจะยอมรับและนำนโยบายไปปฏิบัติใช้ หรือว่า ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย มีหน้าที่ให้การสนับสนุนการนำนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติใช้กัน (implementation support)?

ตอบ : ภายหลังจากนำเสนอผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานภาครัฐ บทบาทหลักของ ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย จะอยู่ที่การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายที่มีความครบถ้วน ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

ทั้งนี้ การตัดสินใจในการยอมรับและนำนโยบายไปปฏิบัติใช้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหน่วยงานภาครัฐแต่ละแห่ง ซึ่งอาจพิจารณาตามความเหมาะสมของบริบท กฎหมาย และข้อจำกัดเชิงปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม หาก ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย สามารถสนับสนุนให้มีการนำนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติใช้ได้จริง จะเป็นผลบวกต่อการพิจารณาคัดเลือกผู้ดำเนินโครงการ

11. ถาม : สำหรับการติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จะครอบคลุมทุกหน่วยงานของรัฐที่นำนโยบายไปใช้หรือไม่? แล้วถ้าหากมีกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้นำนโยบายไปใช้ภายในกรอบเวลา 1 ปี? แล้วถ้าหากนโยบายมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากที่ได้เสนอไป?

ตอบ : สำหรับการติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรครอบคลุมหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทในการนำนโยบายไปพิจารณาหรือปรับใช้ ทั้งนี้ ขอบเขตการติดตามอาจขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละข้อเสนอและบริบทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้นำนโยบายไปใช้ภายในระยะเวลา 1 ปี การติดตามจะมุ่งเน้นการสะท้อนสถานะความคืบหน้า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค และข้อจำกัดในการดำเนินการ โดยมีได้เป็นการกำหนดข้อผูกพันให้หน่วยงานต้องดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว

สำหรับกรณีที่นโยบายมีการเปลี่ยนแปลงไปจากข้อเสนอเดิมอย่างมีนัยสำคัญ การติดตามจะพิจารณารายงานพัฒนาการของนโยบายในเชิงเปรียบเทียบ พร้อมทั้งวิเคราะห์เหตุผลและบริบทของการเปลี่ยนแปลง เพื่อสะท้อนผลลัพธ์เชิงนโยบายอย่างรอบด้าน

12. ถาม : สำหรับระยะเวลาของการศึกษา ทาง CMDF มีกำหนดเวลาหรือเป้าหมายที่ต้องบรรลุอย่างเคร่งครัดหรือไม่ (hard deadline or milestone)

ตอบ : สำหรับระยะเวลาของการดำเนินโครงการศึกษา ทางกองทุนฯ ไม่ได้กำหนด Milestone หรือกรอบเวลาที่ตายตัวอย่างเคร่งครัด อย่างไรก็ตาม โดยหลักการแล้ว ระยะเวลาดำเนินโครงการไม่ควรเกิน 1 ปี เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อการนำไปใช้เชิงนโยบาย

13. ถาม : เกี่ยวกับการนำเสนอรายงานต่อสาธารณชน ทาง CMDF มีรูปแบบใดที่ต้องการเป็นพิเศษหรือไม่ (เช่น การจัดงานโดย ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย การออกข่าวประชาสัมพันธ์ หรือรูปแบบอื่น ๆ)

สำหรับการนำเสนอรายงานต่อสาธารณชน ทางกองทุนฯ มีแนวทางโดยทั่วไปในการเผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านการจัดกิจกรรมสัมมนา โดยมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายที่สอดคล้องกับประเด็นการศึกษา อาจมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนเข้าร่วมงาน อาทิ สื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ รวมถึงการจัดทำ Infographic และอาจมีการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย สามารถเสนอแนะช่องทางการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม เพื่อให้การสื่อสารผลการศึกษาเข้าถึงสาธารณชนในวงกว้าง

14. **ถาม :** CMDF มีงบประมาณสำหรับ project นี้ที่สามารถแจ้งให้ทราบได้หรือไม่?

ตอบ : สำหรับงบประมาณของโครงการ ผู้เสนองานควรจัดทำข้อเสนอด้านราคาให้สอดคล้องกับขอบเขตของงาน แนวทางการดำเนินการ และทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเหมาะสม โดยครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้โครงการ อาทิ การเก็บข้อมูลเชิงปฐมภูมิ การจัด Focus Group และการจัดสัมมนาเผยแพร่ผลการศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

15. **ถาม :** ในส่วนที่ 2.5 ซึ่งมุ่งเน้นกลไกและกลยุทธ์ในการส่งเสริมการควบรวมกิจการ (M&A) รวมถึงการประเมินความต้องการของภาคธุรกิจในการเข้าซื้อกิจการ ข้อเสนอแนะของการศึกษาควรมุ่งเน้นการจูงใจผู้ซื้อเชิงกลยุทธ์ในประเทศขนาดใหญ่เป็นหลัก หรือควรครอบคลุมถึงการออกแบบกลไกเพื่อดึงดูดผู้ลงทุนสถาบันการเงินและผู้ลงทุนจากต่างประเทศเข้าสู่ตลาด M&A ของสตาร์ทอัพไทยด้วย

ตอบ : สำหรับประเด็นดังกล่าว ทางกองทุนฯ คาดหวังให้การศึกษาครอบคลุมถึงการส่งเสริมผู้ซื้อเชิงกลยุทธ์ในประเทศ โดยเฉพาะองค์กรขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนระบบนิเวศ และการออกแบบกลไกเพื่อดึงดูดผู้ลงทุนกลุ่มอื่น ๆ อาทิ ผู้ลงทุนทางการเงินและผู้ลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อความครอบคลุมของการศึกษา

16. **ถาม :** เนื่องจากขอบเขตของงาน (TOR) กำหนดให้มีการเก็บข้อมูลปฐมภูมิและการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของหลายหน่วยงานภาครัฐและสถาบันในตลาดทุน ขอความชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder Engagement) ในระหว่างการดำเนินการศึกษา ดังนี้

16.1 กองทุนฯ มีความคาดหวังให้มีการจัดตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory/Working Group) อย่างเป็นทางการ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเพื่อสนับสนุนการศึกษาหรือไม่

16.2 หากมี กองทุนฯ คาดหวังรูปแบบการมีส่วนร่วมในลักษณะใด เช่น การจัดประชุมเป็นระยะตาม milestone สำคัญของโครงการ หรือการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องในระดับปฏิบัติการตลอดระยะเวลาโครงการ

ตอบ : กองทุนฯ คาดหวังให้ ที่ปรึกษา/ผู้วิจัย ดำเนินการประสานและนัดหมายผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) เพื่อเข้าร่วมให้ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นในลักษณะของการเก็บข้อมูลเชิงลึก อันเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนการจัดทำรายงานการศึกษา โดยมีได้มีเจตนาให้จัดตั้งคณะทำงานหรือโครงสร้างอย่างเป็นทางการ

กองทุนฯ มิได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้อย่างตายตัว อาจเป็นการนัด

หมายเพื่อสัมภาษณ์ จัดประชุม Focus Group หรือจัดกิจกรรม Workshop เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

17. ถาม : ตามข้อ 7.1 ซึ่งระบุว่ากองทุนฯ อาจพิจารณาให้คะแนนเพิ่มเติมแก่ทีมงานที่มีบุคลากรหลักจากทั้งภาควิชาการและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง กองทุนฯ สามารถชี้แจงเพิ่มเติมได้หรือไม่ว่า การมีผู้เชี่ยวชาญจากภาควิชาการในบทบาทที่ปรึกษา (Advisory Role) ภายใต้งานของผู้ยื่นข้อเสนอรายเดียว จะถือว่าเป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าว หรือจำเป็นต้องเป็นการจัดตั้งกลุ่มความร่วมมืออย่างเป็นทางการ (Consortium/Joint Venture) ระหว่างสถาบันการศึกษาและองค์กรภาคธุรกิจที่มีการผูกพันตามสัญญาร่วมกัน ซึ่งประเด็นนี้มีผลต่อการจัดโครงสร้างทีมและเอกสารคุณสมบัติตามข้อ 5

ตอบ : สำหรับประเด็นดังกล่าว การมีบุคลากรจากภาควิชาการและหรือภาคธุรกิจเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานของผู้ยื่นข้อเสนอ ถือว่าเพียงพอในการพิจารณา โดยไม่จำเป็นต้องจัดตั้งในรูปแบบความร่วมมืออย่างเป็นทางการ เช่น Consortium หรือ Joint Venture ทั้งนี้ ผู้ยื่นข้อเสนอควรระบุบทบาทหน้าที่ของบุคลากรดังกล่าวให้ชัดเจนในข้อเสนอ